

De Gemeente

Naar: Dr. C.I. Scofield, Dr. R.H. Maztken

De offerdood van de Here Jezus Christus betekende de inleiding van de bedeling van genade - dit betekent: onverdiende gunst. In plaats van gerechtigheid te eisen, zoals onder de wet, geeft God de mens gerechtigheid. Volmaakte en eeuwige zaligheid worden nu "om niet", voor niets of 'gratis', aangeboden aan Jood en heiden met als enige voorwaarde: geloof.

Het gehele Nieuwe Testament werd geschreven in de eerste jaren van deze bedeling. De vier Evangelien, die handelen over het leven en de leer van Christus, verbinden de bedeling van de wet met de bedeling van de genade. Het voorspelde resultaat van deze beproeving van de mens onder de genade, is het oordeel over de ongelovige wereld en over een afvallig Christendom.

In het overzicht van de bedelingen speelt de zesde bedeling, de bedeling van de gemeente, een belangrijke, zo niet de belangrijkste, rol. Immers; wij leven nu in deze bedeling; de tijd dat de Gemeente op aarde is! Maar, wat is de gemeente?

1. Definities

Kenmerken van de Gemeente

In het Oude Testament woonde God onder of bij zijn volk in de wolkkolom (Shikinah) die voor het volk uitging. "En de wolk bedekte de tent der samenkomst, en de heerlijkheid des Heeren vervulde de tabernakel" (Exodus 40:34, 35). In het Nieuwe Testament woont God niet in de Tabernakel, maar, door Zijn Heilige Geest, in de mensen zelf. Daarom ook is de Tabernakel of Tempel niet meer nodig en scheurde het voorhangsel toen Jezus stierf; daarmee werd duidelijk dat God de oude tempeldienst (de Wet) beeindigde.

"En Hij heeft alles onder zijn voeten gesteld en Hem als hoofd boven al wat is, gegeven aan de Gemeente, die Zijn lichaam is, vervuld met Hem die alles in allen volmaakt" [Efeziërs 1: 22,23, NBG]

"In Hem wast elk bouwwerk, goed ineensluitend, op tot een tempel, heilig in de Here, in wie ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest" [Efeziërs 2:21, 22, NBG]

We zien hier de volgende kenmerken van de gemeente:

- Christus Jezus is het hoofd van de gemeente;
- de gemeente is Zijn lichaam;
- de gemeente is vervuld met Christus Jezus;
- de gemeente is een heilige tempel omdat
- God er [in] woont.

Kort samengevat: de **gemeente is het Lichaam van Christus Jezus** - Hij is **vertegenwoordigd op deze aarde door Zijn Lichaam**, Zijn gemeente. Vandaar ook dat de gemeente een **heilige tempel** moet zijn.

Grondslag van de Gemeente

Het begrip of woord "kerk" kan gemakkelijk voor verwarring zorgen. De kerk is niet een soort van Nieuwtestamentische vorm van een tempel of heilige plaats of gewijd gebouw. Om verwarring te voorkomen is het dan ook beter om niet te spreken over kerk maar het (meer Bijbelse) woord gemeente te gebruiken. Het griekse woord voor gemeente is **ekklesia**, wat betekent "uitgeroepen vergadering". In meer hedendaags Nederlands

betekent dit dat de mensen die de gemeente vormen "uit de wereld geroepen zijn om bij elkaar te komen". Het begrip "ekklesia" werd door de Grieken gebruikt om de mensen aan te duiden die behoorden tot de stadsraad (vergelijk met de tegenwoordige gemeenteraad). Van tijd tot tijd werden ze opgeroepen of **uitgeroepen** voor de politieke vergadering (polis = stad, vandaar het woord politiek).

De gemeente is het huis van God, niet gebonden aan een plaats of kerkelijke denominatie of groep. De gemeente is universeel. De **grondslag** van de gemeente is niet "de pinksterdag" zoals veel mensen denken, want in het plan van God bestond de gemeente al lang maar het was toen nog een "geheimenis" (Efeze 3:9). De gemeente is wel **geopenbaard** op de pinksterdag, door de uitstorting van de Heilige Geest. De grondslag van de gemeente is ook niet Petrus, zoals de Rooms Katholieke Kerk leert. Haar hoeksteen is namelijk Jezus Christus zelf; vergelijk 1 Petrus 2:4-8. En we lezen verder:

"dan weet gij, hoe men zich behoort te gedragen in het huis van God, dat is de gemeente van de levende God, een pijler en fundament der waarheid" [1 Timotheüs 3:15]

De grondslag van de gemeente is dus Christus Jezus zelf, het is Zijn lichaam (1 Korinthe 12:27) en Zijn woning.

Relatie van de Gemeente tot God

Op heel veel plaatsen in de Bijbel vinden we informatie over de relatie van de gemeente tot God. Dit kan verbijzonderd worden in de relatie tot God de Vader en God de Zoon, maar hier(onder) wordt deze scheiding niet gemaakt.

- de gemeente is Gods eigendom, als een geestelijk volk en natie - vgl. 1 Petrus 2:9
- in de gemeente wil God op aarde wonen - 1 Timotheüs 3:15
- de gemeente is een pilaar en fundament van de waarheid, zij heeft de opdracht getuigenis te geven en dragen van de waarheid in God en een oriëntatiepunt te zijn voor een wereld die de weg niet weet - Mattheüs 5:14
- de gemeente is de kudde van de Goede Herder. De Here Jezus is de Herder van Israël, maar ook de herder van van iedere gelovige. Hij is de herder van de gemeente, die als opper-herder zal verschijnen - Micha 5:3, Psalm 23:1, 1 Petrus 5:2-5.

2. Hoe de gemeente gevormd wordt

Bij de vorming van de gemeente hebben we het niet over de vorming of oprichting van een lokale, plaatstelijke, gemeente. Hoewel deze zaken natuurlijk wél van toepassing zijn op de lokale gemeente!

"Want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en al de leden van het lichaam, hoe vele ook, één lichaam vormen, zo ook Christus. Want door één Geest zijn wij allen tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen, en allen zijn wij met één Geest gedrenkt" [1 Korinthe 12:12,13, NBG]

"In Hem wast elk bouwwerk, goed ineensluitend, op tot een tempel, heilig in de Here, in wie ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest" [Efeziërs 2:21, 22, NBG]

De gemeente dient één te zijn, één "lichaam" - net als Christus dat is en we ook allemaal door of in één Geest gedoopt zijn. Als je allemaal dezelfde Geest in je hebt wonen, hoe kan er dan sprake zijn van onderlinge verdeeldheid (ruzie, jaloezie, e.d.)? Kan het waar zijn dat er zoveel verschillende kerken en gemeenten zijn die elkaar niet verdragen? Dáár

kan de wereld om ons heen onmogelijk het Lichaam van Christus door herkennen... We dienen een bouwwerk te zijn wat goed bij elkaar past, een heilige tempel (= een afgezonderde, voor God apart gezette plaats) waar God's Geest kan en wil wonen.

Als dat zo is, zal ook gebeuren wat er in Handelingen 2:46, 47 gebeurde:

"En voortdurend waren zij elke dag eendrachtig bijeen in de tempel, braken het brood aan huis en gebruikten hun maaltijden met blijdschap en eenvoud des harten, en zij loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk. En de Here voegde dagelijks toe aan de kring, die behouden werden"

We zien hier een **eenheid die ongekend is**; een eenheid in het dienen van God -in de Tempel- en samenkomen om de dood van de Here Jezus te herdenken -in hun huizen, door het dagelijks vieren van het avondmaal en het delen van de maaltijd- die er voor zorgde dat de Here **dagelijks** toevoegde aan de gemeente. Let wel: de Here voegde dagelijks toe. Niet zichzelf, niet hun fantastische evangelisatieprogramma of project, nee: **de Here** voegde dagelijks toe. Doordat zij een heilige tempel waren waarin- en waardoor Hij kon wonen en werken.

3. Wanneer is de gemeente begonnen

We hebben het eerder aangestipt; de gemeente is op de eerste pinksterdag begonnen, dat wil zeggen: geopenbaard aan de wereld. Het exacte moment was toen de gemeente één werd door de doop in de Heilige Geest, door de uitstorting van God's Geest over de gelovigen: "Want door één Geest zijn wij allen tot één lichaam gedoopt" (1 Korinthe 12:12,13)

"En toen de eerste pinksterdag aanbrak [...] en zij werden allen vervuld met de heilige geest" [Handelingen 2:1-4]

Uiterlijke kenmerken

De uitstorting van de Heilige Geest ging met uiterlijke kenmerken gepaard: uit de hemel kwam een geweldige windvlaag, de "tongen van vuur" en het spreken in andere talen. We gaan hier dieper op in.

De tongen van vuur verdeelden zich en zetten zich op ieder van hen. Door de geweldige windvlaag (het lawaai er van!) kwamen de mensen toegestroomd en hoorden de mensen hen spreken in hun eigen taal. Voor de Joden, en dus ook de discipelen, waren deze uiterlijke tekenen noodzakelijk - als bevestiging. Net zoals de prediking van de Here Jezus gepaard ging met uiterlijke tekenen zoals genezingen, wonderen e.d. Als volk waren zij dit gewend, zij ***verlangden*** dit ook volgens Paulus:

"Immers, de **Joden verlangen tekenen** en de Grieken zoeken wijsheid, doch wij prediken een gekruisigde Christus, voor Joden een aanstoot, voor heidenen een dwaasheid" [1 Korinthe 1:22, 23]

"Derhalve zijn de tongen een teken niet voor hen, die geloven, maar **voor de ongelovigen**" [1 Korinthe 14:22]

Het teken van de tongen (= talen) is dus een teken wat in de gemeente niet thuishoort maar slechts als een teken of bevestiging van God's werk richting de ongelovige(n). We zien dan ook dat deze tekenen niet vaak voorkomen in het NT en op den duur zelfs verdwenen zijn. Het is immers een teken wat niet bij de gemeente hoort maar wel bij het ***openbaar worden*** -van de gemeente- in de wereld. Als een teken of bevestiging van God dat hier Zijn Geest aan het werk was. De andere tekenen immers die we hier zagen (windvlaag, tongen als van vuur) zien wij ook niet meer in deze tijd.

Gemeente

Vanaf dit moment - de uitstorting van de Geest - werden de gelovigen "gemeente"

genoemd in de Bijbel. Dit is belangrijk om vast te houden en te weten, mede in het licht van leringen als het ultra- of hyper-dispensationalisme, omdat dit dus ook bevestigt wat eerder werd gesteld dat namelijk op de pinksterdag de **gemeente** openbaar werd. **Als de Bijbel haar zo noemt, is dit een feit**. Verder zien we dat in Handelingen 11:26 de discipelen voor het eerst **Christenen** werden genoemd.

Het woord gemeente wordt alleen gebruikt in de volgende situaties:

1. als aanduiding voor het lichaam van alle gelovigen vanaf Pinksteren tot aan het moment dat de gemeente wordt opgenomen. Dít is de gemeente welke Zijn Lichaam is (Efeze 1:22, 23)
2. als aanduiding van "uitgeroepen vergaderingen" zoals de volksvergadering van Efeze (hier wordt het in zijn oorspronkelijke context gebruikt en daarom -om verwarring te voorkomen- als "volksvergadering" vertaald, Handelingen 19:32, 39)
3. in het meervoud, "gemeenten", wordt het woord gebruikt voor plaatselijke vergaderingen van gelovigen die samenkomen voor aanbedding en dienst.

4. De opdracht aan- en het doel van de gemeente

De gemeente heeft een zeer specifieke opdracht en doel. Niets van wat God doet, dus ook de vorming van de Gemeente niet, is zonder een doel of bedoeling.

"Gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aard" [Handelingen 1:8]

Het zal inmiddels duidelijk zijn dat een gemeente of dé gemeente slechts dan een getuigenis is als zij een krachtig getuigenis heeft (zie onder punt 2, "Hoe de gemeente gevormd wordt"). Het getuige zijn is een opdracht die we kunnen uitvoeren als de Heilige Geest in ons woont en werkt. En dan kunnen we ook voldoen aan de doelstellingen (of: aanvullende opdrachten) van de gemeente:

- God vereren in een wereld die opstandig is en in ongehoorzaamheid aan God leeft - Hebrëeën 12:28, Efeze 2:21, 22
- aan de geestelijke machten (tegenstanders) bekendmaken dat Christus overwinnaar is en dat hun heerschappij eindig is en ten einde loopt - Romeinen 8:37, Efeze 3:10
- aan de mensen in de wereld om ons heen, die God niet kennen en van Hem zijn gescheiden door de zonde, bekendmaken dat God hen wil redden. Lukas 19:10, 2 Korinthe 5:18-19, 1 Thessalonicenzen 2:2
- binnen de gemeente wordt de gelovige opgebouwd en klaar gemaakt voor zijn taak in deze wereld én de eeuwigheid. Efeze 4:12-16, 1 Korinthe 12:25-27.

Er zijn dus vier aspecten: Aanbedding, Geestelijke strijd, Evangelisatie, Onderlinge toerusting. Het één kan niet zonder het ánder. We vinden ze terug, onder andere benamingen, in Handelingen 2:42:

"En zij bleven volharden bij het onderwijs der apostelen en de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden".

Evangelisatie, oftewel het naar buiten treden en uitdragen van het goede nieuws, is hiervan het logische -vanzelfsprekende- gevolg.

5. De houding en de verwachting van de gemeente

In de Thessalonicenzenbrief lezen we wat de houding en verwachting moet zijn van de gemeente:

"om de levende en waarachtige God te dienen en uit de hemelen zijn Zoon te verwachten, die Hij uit de doden opgewekt heeft, Jezus, die ons verlost van de komende toorn" [1 Thessalonicenzen 1:9, 10]

"Want de genade Gods is verschenen, heilbrengend voor alle mensen, om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven, verwachtede de zalige hoop en der verschijning der heerlijkheid van onze Grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken" [Titus 2:11-14]

Uit onze verwachting, als gemeente, bepalen we onze houding. Verwachtten we niet dat de Here Jezus terugkomt? Dan zullen we daar naar gaan leven! Onze houding zal dan de houding zijn van de gemeente van Laodicea; niet warm en niet koud - en we worden uitgespuugd! Kijken we vol verwachting naar Hem uit, dan zal onze houding en beloning zijn als de gemeente van Filadelfia, waarvan de Here Jezus dan ook zegt:

"Omdat gij het bevel bewaard hebt om Mij te blijven verwachtten, zal ook ik u bewaren voor de ure van de verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken hen, die op de aarde wonen. Ik kom spoedig, houd vast wat gij hebt, opdat niemand uw kroon [= loon, rb] neme" [Openbaringen 3:10, 11]

Déze verwachting, dit **bevel**, namelijk: de Here verwachtten, zal er toe leiden dat de gelovige die dit doet deel uitmaakt van **de** Gemeente, Zijn Lichaam. Dit is het Lichaam wat de Here Jezus zal bewaren voor "de ure der verzoeking". Dit betekent dat dit de gelovigen zijn die zullen worden opgenomen en zullen worden gespaard voor de "grote verdrukking". Die zal de hele wereld treffen maar de gemeente van Christus zal -net als het Volk Israel indertijd in het land Gosen- hierdoor niet getroffen worden.

Vergelijk/zie: 1 Thessalonicenzen 4:14-17.

6. Tot slot/conclusie

De bedeling van de Genade kenmerkt zich door **God's werk door de gemeente**. Hij toont en geeft, door de gemeente, genade aan deze wereld. Een ongelovig, verloren, mens kan via de gemeente of door de gemeente uitgezonden werkers (evangelisten) God leren kennen. Het is en blijft echter God die toevoegt en gelukkig gebeurt dit nog steeds dagelijks. Laten we ons goed bewust zijn van de belangrijke taak en opdracht een het Lichaam, de Gemeente van Christus Jezus. Wie het belang van de gemeente en haar werk laag acht of zelfs "veracht" (!) heeft geen benul van het werk van God.

We kunnen nu ook zien dat één lokale gemeente of zelfs meerdere gemeenten deze grote opdracht niet kunnen dragen. Daarom is het Lichaam van Christus -de Gemeente- een geheel van alle wedergeboren gelovigen op deze aarde. Een plaatselijke- of wijk-gemeente vormt daar een deel van maar ontegenzeggelijk een belangrijk deel. Want het lichaam (organisme) van de Here Jezus kan alleen **dán** functioneren als de leden elkaar erkennen en zeggen tegen elkaar "ik heb jou nodig".

Wat gelooft een Christen, R.H. Matzken
Schematische Bijbellessen, C.I. Scofield